

ВИНАРСКО-ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ

ВѢСТНИКЪ

Редактира се отъ редакционно-административния комитетъ, състоящъ отъ: Хр. С. Георгиевъ, Директоръ на Държавното Винарско-Земледѣлческо Училище, В. П. Вълчевъ, Д. Торомановъ, М. Чукчуковъ, А. Гечевъ, К. Илиевъ, учители при сѣщото училище, и К. Малковъ — учителъ при Руссенското Държавно Земледѣлческо Училище.

„Винарско-Земледѣлчески Вѣстникъ“ излиза два пжти въ
та: на 1 и 15 ч.

Годишната му цѣна за България е 4 л., за въ странство — 5.

Всичко, що се отнася до вѣстника, се испраща до редакцията въ гр. Плѣвень.

Необнародвани ръкописи, по желанието на авторитѣ имъ, се върщатъ съ неплатени писма.

За обявления на 4 стр. се плаща по 20 ст. на редъ.

На ученицитѣ въ земледѣлческитѣ, педагогическитѣ и духовнитѣ училища се отстъпва за 3 лева годишно.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Конкурситѣ по скотовѣдството и земледѣлието прѣзъ 1897 год.; 2) Съ какви тапи е най-добрѣ да се запущватъ виноградитѣ на винарскитѣ сѣжове? 3) Двѣ думи по горението на нивитѣ; 4) Болести на млѣкото и тяхното най-практично лѣкувание; 5) Гдѣ трѣбва да се садятъ овошнитѣ дръвчета; 6) Ползени съвѣти; 7) Разни; 8) Обявления и 9) Метеорологически бюлетинъ.

Конкурситѣ по скотовѣдството и земледѣлието прѣзъ 1897 год.

Съгласно програмата за конкурситѣ, издадена отъ Министерството на Земледѣлието и Търговията, прѣзъ тази година ще се откриятъ такива въ слѣдующитѣ мѣста: 1) въ Севлиево на 18-ий Априль. 2) Разградъ на 25-ий, 3) въ Ески-Джумая на 1-ий Май, 4) въ Амболъ на 9-ий, 5) въ Трънъ на 11-ий, 6) въ Плѣвень на 18-ий, 7) въ Силистра на 18-ий, 8) въ Смиль-панаиръ (Руссенско) на 20-ий, 9) въ гр. Добричъ на 26-ий, 10) въ Горна-Орѣховица на 9-ий, Юлий, 11) въ Пловдивъ на 20 ий Августъ, 12) въ Видинъ на 22-ий, 13) въ Вратца на 24-ий, 14) въ София на 7-ий Септемврий, 15) въ Татаръ-Пазарджикъ на 8-ий и 16) въ Стара-Загора на 12-ий Септемврий. Освѣнъ тѣзи 16 конкурси на 5-ий Октомврий ще се открие още единъ специаленъ конкурсъ за сѣмена при Министерството на Търговията и Земледѣлието въ София. Траянито на конкурситѣ е по 3 дена.

На конкурситѣ се излагатъ: коне, жребци, кобили и кончета по-голъми отъ година, говеда (бикове, крави, бичета и телци, овце и свине (нерѣзи и свинки), птици (кокошки, патки, гъски, мисирки и пр.), земледѣлчески орѣдия и машини и земледѣлчески произведения (леща, фасулъ, сусамъ, люпица, ленъ, конопъ, памукъ, картофи, кърмно овѣкло, люцерна, еспарзетъ, ечмикъ за пиво и др.) и кѣшари и пити. Въ всѣка селска община сж изпратени програми, отъ еждѣто земледѣлцитѣ

могатъ да научатъ подробно условията за излаганieto или вземане участие въ конкурситѣ.

Както се вижда отъ самата программа, тази година сж опрѣдѣлени много добри награди и то както за добро-качествени животни, така сжщо и за земледѣлчески произведения. Това особено ще окуражи земледѣлцитѣ да се стрѣматъ при идущитѣ конкурси, да доведатъ по-добри животни и донасятъ по-добри земледѣлчески произведения.

Особенъ интересъ на земледѣлцитѣ ще прѣдставлява сжщо и конкурса въ София на разни сѣмена. Този конкурсъ е направенъ съ цѣль да се насърчатъ производителитѣ на сѣмена, та слѣдъ врѣме да нѣма нужда отъ доставянieto винжги на сѣмена отъ странство, а отъ самитѣ наши земледѣлци. За тази цѣль Министерството е прѣдвидѣло слѣдующитѣ награди:

1) За люцерново сѣме:

1 награда отъ 300 л.
1 " " 150 "
1 " " 100 "
4 " " по 50 "

2) За конопено сѣме:

1 награда отъ 300 л.
1 " " 150 "
1 " " 100 "
4 " " по 50 "

3) За маково сѣме:

1 награда отъ 300 л.
2 " " по 100 "
2 " " по 50 "

4) Ечмикъ за пиво:

1 награда отъ 300 л.
2 " " по 100 "
4 " " по 50 "

Земледѣлцитѣ, които ще взематъ участие въ този конкурсъ, трѣбва да сж произвели най-малко по 100 kg. отъ първитѣ сѣмена, а 1000 kg. отъ пивоварски ечмикъ.

Горнитѣ растения сж, именно, едни отъ онѣзи, които сега за сега бихж могли да спечелятъ распространение между нашитѣ земледѣлци, още повече, че за тѣхъ се намиратъ пазари. Напр.

люцерната е едно отъ най-важнитѣ кърмни растения, което може най-добрѣ да възнаграждава земледѣлца въ продължение на цѣль редъ години. Конопътъ си отвори пазаръ съ откриванieto на въжарската фабрика въ с. Куртово-Конаре (Т. Пазарджийско). Макътъ се търси главно въ Турция и то както афиона, така и сѣмето му, а пивния ечмикъ—отъ пиво-варитѣ, които въ послѣдно врѣме значително се увеличаватъ въ България и които, за да доставятъ на публиката добро пиво, сж принудени да докарватъ ечмикъ отъ странство, за който плащатъ доста голѣма цѣна.

Не по-малкъ интересъ на земледѣлцитѣ ще прѣдставляватъ и премиитѣ за *специални култури*, които ще се констатираатъ на самитѣ мѣста отъ специална комиссия, състояща отъ земледѣлческия надзирателъ, единъ членъ отъ постоянната комиссия и кметоветѣ. За тази цѣль ще бждатъ раздадени тази година слѣдующитѣ награди:

1) въ Видински окръгъ:

а) за люцерна:	в) за картофи
1 награда отъ 200 л.	1 награда отъ 200 л.
2 " " по 100 "	2 " " по 100 "
4 " " 50 "	4 " " 50 "

2) Варненски окръгъ:

а) за люцерна:	в) за ряпица:
1 награда отъ 200 л.	1 награда отъ 200 л.
2 " по 100 "	2 " по 100 "
6 " 50 "	6 " 50 "

3) Търновски окръгъ:

а) за люцерна:	в) за конопъ:
1 награда отъ 200 л.	1 награда отъ 200 л.
2 " по 100 "	2 " по 100 "
8 " 50 "	8 " 50 "

4) Т. Пазарджийски окръгъ:

а) за градини:	в) за конопъ:
1 награда отъ 100 л.	1 награда отъ 200 л.
2 " по 75 "	2 " по 100 "
3 " 50 "	2 " 50 "

с) люцерна:

1 награда отъ 200 л.
2 " по 100 "
2 " 50 "

5) Старо-Загорски окръгъ:

за градини:

1 награда отъ 100 л.
2 " по 75 "
3 " 50 "

б) Пловдивски окръгъ:

а) за градини:	в) за конопъ:
1 награда отъ 200 л.	1 награда отъ 100 л.
2 " по 100 "	2 " по 50 "
4 " 50 "	4 " 25 "

7) Севлиеви окръгъ:

за овощни градини:

1 награда отъ 100 л.
2 " по 75 "
3 " 50 "

Тѣзи земледѣлци, които искатъ да получатъ отъ горнитѣ награди, ако заслужватъ, трѣбва да подадѣтъ заявление до земледѣлческия надзирателъ и трѣбва да сж посѣяли отъ горнитѣ растения минимумъ до 2 декара. За градини могатъ да взематъ премия онѣзи, които притежаватъ 2 Да, овощна градина, прѣсадена, или пъкъ състояща отъ благородни сливи.

Ако раздаването на всичкитѣ тѣзи награди стане справедливо между заслужилитѣ земледѣлци, то не могатъ освѣнъ да се радватъ онѣзи, които сж се стараели добрѣ да работятъ своя занаятъ. Възнаграждението, което имъ дава държавата и окръжнитѣ комиссии, сж повече отъ насърчителни. Прочее, нека и земледѣлцитѣ покажатъ при бждѣщитѣ конкурси, че се стараатъ за по-доброто производство както на по-добри животни, така и на по-добри земледѣлчески произведения. Държавата вече се застъпва за тѣхъ и гледа да имъ прави всевъзможни улеснения.

Като хвърлимъ единъ прѣгледъ на минжлитѣ конкурси до сега, ще видимъ, че е спечелено доста много; именно въ това, че земледѣлцитѣ се понасърдчихж, като имъ се даде куражъ за по-усилена работа, а това въ растояние на три години е доста много. Относително това, вѣрваме, че всѣки, който е посѣтилъ поне единъ конкурсъ, напълно се е увѣрилъ. Що се отнася до искарването на добри материяли, това ще се постигне легка полегка и то въ по-късо врѣме, щомъ като се взематъ такива сериозни мѣрки както отъ Министерството, така и отъ окръжнитѣ сѣвѣти, които сж отпуснали почти половина отъ суммата за конкурситѣ.

Понеже за напредъ конкурситѣ ще прѣдставляватъ едно отъ най-добритѣ мѣста за изучаване състоянието на земледѣлието и скотовѣдството на отдѣлнитѣ окръжи, то желателно е, щото Министерството по-често да командирова и учителитѣ—специалисти при земледѣлческитѣ училища, които иматъ специалностъ каквато е оная на конкурса, както и другитѣ си подвѣдомствени чиновници, които трѣбва да се запознаватъ съ състоянието на отдѣлнитѣ окръжи нагледно. Тѣзи послѣднитѣ могатъ да бждатъ натоварени и съ нѣкои специални изучавания, отнасящи се до разнитѣ култури и пр. Особено внимание заслужва тукъ опрѣдѣлението качество на новитѣ култури, които често пѣти при нѣкои климатически условия се измѣняватъ.

Отъ твърдѣ голѣма важностъ е сжщо и държанieto на разни практически скаски при тѣзи конкурси на земледѣлцитѣ. Този въпросъ се повдигна отъ насъ и минжлата година, нѣ тогава не може да намѣри осжществление. Надѣваме се, че поне тази година Почитаемото Министерство на Търговията и Земледѣлието ще даде зачало на това толкосъ полезно нѣщо, за да може и то

слѣдъ врѣме да бѣде една отъ главнитѣ цѣли, за дохожданието на земледѣлцитѣ по конкурситѣ.

При конкурситѣ е станжло обичай, да се фотографиратъ по-добритѣ животни; това е една доста похвална мѣрка, защото така ще може да се види отъ повечето това, което е добро и което се възнаграждава. Нѣма да бѣде лошо сжщеврѣменно да се фотографиратъ и по-лоши или изродени животни, та да може нѣкога да се прави сравнение съ подобренитѣ. Такива фотографии е желателно да се изваждатъ повече и да се пращатъ както до земледѣлческитѣ училища, така и до редакциитѣ на земледѣлческитѣ вѣстници и списания — на първитѣ за да ги показватъ на ученицитѣ, а вторитѣ да ги обнародватъ.

Както минжлата година, така и сега редакцията ни ще съобщава впечатленията отъ конкурситѣ, посѣтени отъ членоветѣ на комитета, както и ще дава мѣсто на разни съобщения отъ сътрудницитѣ си.

Съ какви тапи е най-добрѣ да се запушватъ вранитѣ на винарскитѣ ссждове?

(Отъ Н. Емфеджиевъ, учителъ-винарь при Руссенското Държ. Земл. Училище).

Този въпросъ за нѣкои, може би да е маловаженъ, за други даже и да не заслужава и никакво внимание, нѣ, въ дѣйствителностъ, е отъ доста голѣма важностъ и изисква сериозно внимание при винодѣлието. При запушването вранитѣ на бѣчвитѣ трѣбва да се гледа запушалкитѣ, тапитѣ, херметически да прилѣгатъ о стѣнитѣ на откверствията. Ако тапата не се прилѣпне добрѣ и останжтъ промежутѣци между нея и стѣнитѣ на враната, то не слѣдъ дълго врѣме, подиръ допълванието на бѣчвата, изъ подъ враната на послѣдната се образува празнина, вслѣдствие бързото испаряване на частъ отъ виното. Въ тази празнота нахлува непрѣчистенъ въздухъ прѣзъ промежутѣцитѣ, който при благоприятни условия, при по-висока температура отъ 10°C , макаръ и да е силно виното, не закъснява да не причини образуването на виненъ цвѣтъ върху свободната повърхностъ на сжщото вино. Този цвѣтъ, който всѣки пжтъ е пжтеводителъ на оцетясването, продължава да се увеличава, като причинява ослабване горния пластъ на виното (на която частъ отъ спиртъ се прѣвръща на вода и въглена киселина.) и при малко по-висока температура отъ 10°C ослабнжлия пластъ вино оцѣлжсва.

Ако бѣчвитѣ сж праздни и откверствията по тѣхъ не сж добрѣ запушени и затова се дава възможностъ на непрѣчистения въздухъ свободно да циркулира изъ тѣхъ, то макаръ и да сж биле сжщитѣ бѣчви въ началото добрѣ измити, изсушени и отподирѣ насимпуравани, нѣ твърдѣ рѣдко, то пакъ често пжти успѣва да се развие извѣстна плѣсень по вжтрѣшната повърхностъ на

джгитѣ имъ. Сега, ако такивато бѣчви, прѣди самото имъ наливание, не се измижтъ както трѣбва, а се считатъ за готови да приематъ вино въ себе, то налжтото вино въ тѣхъ растапя плѣсента, която му придава неприятенъ джхъ, нареченъ неправилно отъ много винари-меризма на дърво. Както започнжлото да оцетясва, така и разбърканото съ плѣсенявъ джхъ вино, много трудно и твърдѣ рѣдко може да се изцѣри напълно. Ако, отъ една страна, се прѣмахне частъ отъ нѣкои отъ тѣзи недостатѣци въ нѣкое вино, то, отъ друга страна, му се пжкъ нанася поврѣда, като се намаляватъ нѣкои отъ съставнитѣ му части прѣзъ врѣме на цѣриджбата. Ако бѣше лесно цѣрението на вината, то опитнитѣ винари нѣмаше въ ржководствата си съ почеркнати думи да обрѣщатъ вниманието на читателитѣ на слѣдующето: винаритѣ трѣбва да прѣдвиждатъ и употребяватъ всичкитѣ прѣдпазителни средства за прѣдпазване на виното отъ разболѣване, защото болното вино едва ли може да се изцѣри. Никога на едно болно вино не може да се повърне първото прѣди разболѣването му качество.

Едно отъ прѣдпазителнитѣ срѣдства, за да не оцетясватъ вината и да не приематъ често пжти меризма на плѣсень е и доброто или, по-добрѣ, херметическото запушване на бѣчвитѣ.

Въ празнитѣ бѣчви, измити добрѣ и изсушени веднага, по кой и да билъ начинъ, насимпуравани отъ врѣме на врѣме и ако се гледа както вранитѣ, така и другитѣ имъ откверстия да се запушватъ всѣкога херметически, никога не трѣбва да се опасяваме, че въ вжтрѣшността имъ ще се развие плѣсень. Въ пълнитѣ пжкъ бѣчви, ако редовно се допълватъ (най-малко 3-4 пжти въ мѣсеца) и се гледа запушването и на вранитѣ да става всѣкога херметически, то и въ този случай опасността отъ оцетясване на виното се избѣгва за винжги, стига и другитѣ прѣдпазителни срѣдства да сж спазени и се спазватъ противъ тази толкостъ лесно развивающа се болестъ. Когато отъ нѣкоя бѣчва виното се оттача, то и въ този случай, за да се прѣдпази развиването на винения цвѣтъ, а въ послѣдствие отъ това и оцетясването на виното, трѣбва слѣдъ запълняването съ симпуренъ пушекъ празнината на бѣчвата, да се запушва враната херметически.

За запушване на вранитѣ трѣбва да се употребяватъ такива тапи, които, вкарани въ въпроснитѣ откверстия, напълно да прелѣпнжтъ о стѣнитѣ на послѣднитѣ. За постигание на това и прѣдъ видъ на много други прѣимущества, които по-долу ще изброиме, намираме за най-добри за тази цѣлъ гжбенитѣ конически тапи, които се употребяватъ и при запушването на бутилкитѣ. Дѣйствително, тѣзи тапи само съ парѣ се доставятъ, всѣка струва по нѣколко стотинки, нѣ пжкъ съ своитѣ свойства сж много по-добри и въ ви-

нарството, отколкото всички други. Тѣ съ своята гъвкавостъ и безъ помощта на чука прилѣпватъ о стѣнитѣ на вранитѣ и съ това се постига гонимата цѣль, т. е. херметическото запушване на въпроснитѣ отворстия. Така не е съ дървенитѣ тапи: една дървена тапа запушва херметически враната, ако тя и самата врана сж правилно, геометрически изрѣзани, а това условие едва ли се срѣща нѣгдѣ въ винарскитѣ изби; може би въ началото, при захващанieto, да се употребяватъ нѣкои нови бѣчви и тапи и да има въпросната правилностъ, нѣ тя и въ този случай за дълго време не отива, а съ отпушването и запушването на бѣчвитѣ при помощта на чука (необходимъ при употреблението на дървенитѣ тапи), незакжснява както враната, така и тапата да изгубятъ своята правилностъ и вслѣдствие на това се дава възможностъ и подиръ силно забиване на тапитѣ, пакъ да оставатъ промежутъци.

Може би нѣкои да мислятъ, че тапитѣ отъ липово дърво могатъ напълно да замѣстятъ гжбенитѣ тапи, вслѣдствие голѣмата мекостъ на липата, въ отношение тази на джбовото дърво, отъ което обикновенно се строятъ бѣчвитѣ; нѣ опититѣ сж доказали, че това не е тѣй. Липовата тапа, тласкана отъ тукъ, отъ тамъ съ чука при отварянието на враната, както и при затварянието при неправилното биение отгорѣ, макаръ и бавно, мѣни правилността си.

Съ това до тукъ, като установяваме, че за запушване вранитѣ на бѣчвитѣ се представятъ за най-добри гжбенитѣ тапи, то не ни остава друго, освѣнъ да упоменемъ и като какво трѣбва да съблюдаватъ и направятъ прѣдварително винаритѣ при употреблението на тѣзи тапи. При покупката на гжбени тапи, трѣбва да се гледа, по възможностъ, тѣ да бѣдѣтъ безъ червоточина, да иматъ коническа форма, и всѣка една да бѣде толкова голѣма, щото, слѣдъ вкарването (яката) частъ отъ нежъ въ враната, надъ послѣдната отъ сжщата тапа да остане около 4—5 см., която частъ е необходима при оттулянието и затулянието съ свободна ржка.

За да се запълнятъ червоточенитѣ (шупливинитѣ), до колкото ги иматъ гжбенитѣ тапи, а така сжщо и поритѣ имъ, прѣзъ които въздуха въ голѣмъ размѣръ циркулира, което не е въ интереса на виното, прѣпорѣчва се тапитѣ прѣдварително да се варятъ въ парафинъ. Врѣнието на тапитѣ въ това вещество да се продължи, до гдѣто прѣстанѣтъ да излизатъ мехурчета отъ кипящата масса, което е знакъ, че поритѣ и шупливинитѣ сж запушени съ парафинъ. Врѣнието трѣбва да се извърши при слабъ огънъ, защото парафина при силенъ огънъ се запалва; при варението трѣбва да се гледа потопенитѣ тапи да сж напълно покрити отъ кипящия парафинъ. Слѣдъ отдѣлванието на сваренитѣ тапи отъ кипящия парафинъ,

сжщитѣ тапи трѣбва да се потопѣтъ въ туко що още незастинѣлъ парафинъ и извадятъ веднага. Послѣдното се прави съ цѣль, щото и повърхността на тапитѣ да се покрие съ единъ тънакъ пластъ отъ парафинъ и по този начинъ да се попрѣчи на развиванieto и покриванieto съ разни плѣсени въпроснитѣ тапи. Така приготвенитѣ тапи могатъ да служатъ и съ десетки години, само ако внимателно се постѣпва при запушването и отпушването на вранитѣ.

Ако случайно въ виното паднатъ частици отъ парафина, то тѣ въ нищо не-поврѣждатъ казаното питие, защото послѣдното не показва никакво дѣйствие върху парафина.

Ако нѣкои настояватъ и при горѣказаното пакъ да прѣдпочитатъ липовитѣ тапи прѣдъ гжбенитѣ, то поне е желателно прѣдварително да ги парафиниратъ по горѣказания начинъ и послѣ турятъ въ употреблението, защото и тѣзи и-менно тапи сж много пористи и се покриватъ отъ плѣсени, а съ парафиниранieto се отстраняватъ тѣзи неудобства.

Обичай е между неопитнитѣ винари около тапитѣ на вранитѣ да олѣпватъ съ глина или тесто, за да се затулятъ промежутъцитѣ. Тѣзи лѣпежи не се прѣпорѣчватъ, защото при запушването и отпушването, особено при послѣдното, на вранитѣ, вжтрѣ въ бѣчвитѣ, колко и да се внимава, все падатъ частици стѣ тѣзи лѣпежи въ виното, които се растапятъ въ него и го поврѣждатъ. За да се избѣгне това и въ сжщото време да се не оставятъ незапушени каквито и да сж промежутъци, при запушването на вранитѣ, прѣпорѣчва се за тази цѣль калциевия сулфитъ (Ca SO_3), който е въ видъ на бѣлъ прахъ, да зама мѣстото на глината или друга нѣкоя мазилка, като се олѣпя въ сухо състояние по една тънка ивица отвѣнъ покрай досѣгнѣтитѣ части на тапата съ враната. Отъ калциевия сулфитъ и да падне извѣстна частъ въ виното при отварянието и затварянието на вранитѣ, то тази частъ не само че не поврѣжда виното, нѣ отчасти и го насимпурява.

Калциевия сулфитъ се прѣпорѣчва и като най-добро срѣдство за насимпуряване на виното. Това вещество, употребено въ извѣстна доза (8—15 gr. на 1 хектолитръ) прѣзъ $1\frac{1}{2}$ —2 мѣсеца въ виното прѣзъ топлото време въ незаценжти бѣчви, напълно го осигурява отъ разваляние. Калциевия сулфитъ пуствѣтъ прѣзъ враната, като доста тѣжка материя, пада на дъното въ бѣчвата и отъ тамъ постепенно почва да се разлага на сѣренъ окисъ и варъ, която неутрализира твърдѣ незначителна частъ отъ киселината на виното; и така създаваемия се постепенно симпуренъ окисъ, като се движи изъ послѣдното, съ своето дезинфекционно свойство не дава да се развие никаква болѣстъ въ него.

Калциевия сулфитъ може да се намѣри за проданъ въ аптеки и дрогерии, нъ тѣзи заведенія не го продаватъ въ такова чисто състояние въ каквото се иска за въ винарството; затова най-добрѣ е да се доставя отъ слѣдующитѣ фирми: Weinlaube in Klosternburg bei Wien, или Agenzia enologica in Milano (Италия). Цѣната му е 2 — 2½ л. единя килограмъ.

За по-подробното употребленіе на калциевия сулфитъ и за неговото прѣимущество отъ онова при употребленіе на обикновенния симпуръ за насимпураваніе виното, другъ пжтъ ще говоримъ по-подробно.

Като даваме горното за употребленіето на гжбенитѣ тапи, парафина и калциевия сулфитъ, извѣстяваме на Г. г. читателитѣ и всички интересующи се винари, че и ний, като учителъ по Винарството и завѣдующий винарската изба, до прѣди двѣ години при Плѣвенското Винарско Училище и сега тази при Руссенското Земл. Училище, сме употребявали осемъ години подъ редъ казанитѣ прѣдмети и сме се убѣдили напълно въ тѣхното голѣмо прѣимущество и практичностъ сравнително другитѣ за сжщата цѣль употребявани прѣдмети.

Забѣлжка: Съ 2 kg. парафинъ, който отъ дрогериитѣ може да се достави и по 2 л. единя килограмъ, хогятъ се парафинира и до 200 тапи.

Двѣ думи по торението на нивитѣ.

Нашия земледѣлецъ познава още твърдѣ малко нуждитѣ си, нуждитѣ на свойтѣ ниви, както и на животнитѣ, които той отгледва. Той взема отъ една нива цѣль рѣдъ години голѣми количества приходи въ видъ на зърна, слама и плѣва, безъ обаче да възвѣрне нѣщо на тая послѣдната и даже, въ случай на по-слаба плодородностъ, остава очуденъ на причината на това: той не може да си обясни това и мисли, че почвата е нѣкое неисчерпаемо богатство, което, като е негово притежаніе, трѣбвало би да му дава всека година голѣми и прѣголѣми доходи. Ако земледѣлеца бѣше малко по-запознатъ съ живота на растенията, съ състава на своята почва, то лесно би можѣлъ да дойде до убѣждение, че непрѣменно една отъ главнитѣ причини на бесплодородието или на по-слабото плодородіе нѣкой гжтъ е недаваніето на почвата онова, което ѝ се отнѣма и което е нужно за образуваніе на разнитѣ плодове. Ако днесъ на много мѣста въ насъ не се е почувствала нѣкоя разлика въ доходността отъ нивитѣ, макаръ че тѣзи послѣднитѣ не сж се торили, то лѣжи главно въ това, че повечето отъ нивитѣ, които днесъ се работятъ отъ нашитѣ земледѣлци не се работѣхъ прѣди нѣколко години, вслѣдствие на което тѣ още не сж изиспелени. Нъ, разбира се, че това нѣма да остане за винаги. Ний и днесъ познаваме мѣстности на лежки почви около балканитѣ мѣста, които сж значително истощени и даже толкося много, щото едно обикновено торение мжчно може да ги възнагради. Нашия земледѣлецъ не трѣбва да чака, щото злото само да влезе въ кжжи,

а трѣбва да го прѣдварди, защото едно голѣмо истощаваніе на почвитѣ отпослѣ не може лесно да се поправи.

Едно врѣме, както това и днесъ въ насъ става, плодородността на почвата се е поддържала само съ помощта на угареніето. Въ другитѣ страни на повечето мѣста тази метода е вече отдавна исхвърлена, поради много причини, като напр., едно, заради това, че тукъ се губи много земя, която лѣжи безъ да се употребява и, второ, че по този начинъ на почвата не се набавятъ почти никакви нови хранителни материи; освѣнъ това, че по този начинъ се разлагатъ намѣрвающитѣ се въ почвата материи и се прѣвърщатъ въ по-сгодна и приемлива форма. Само така да се продължава, дохожда моментъ, когато тѣзи резервни храни ще се свършѣтъ изъ почвата и тя отъ година на година все повече и повече ще обѣднява.

Другъ начинъ за поддържаніе плодородието на почвата е този, когато на почвата се сѣятъ различни културни растения, т. е. такива съ разни изискванія и такива, които обогатяватъ почвата (като напр. детелина, люцерна и пр.) Нъ при тѣзи условия, при които ние се намираме сега, т. е. когато икономическитѣ обстоятелства още напълно не отговарятъ за сѣяніето на по-разнообразни растения, освѣнъ житнитѣ, тогава необходимо е приобгваніето къмъ *торгъ*. И при другитѣ условия тореніето е пакъ необходимо, нъ тука то става отъ по-голѣма необходимостъ.

Торѣтъ е изверженіе отъ домашнитѣ животни. Тѣзи изверженія не сж нищо друго, освѣнъ частъ отъ дадената храна, която не е могла да се прѣвари въ животния организъмъ, или пжкъ разлагающъ продуктъ отъ разнитѣ животни процеси — *пикочъта*. Това което ние наричаме оборски торъ, то ни прѣдставлява смѣсь отъ екскрементитѣ (лаината) на домашнитѣ животни, пикочъта и пометката имъ. Споредъ това отъ какво животно произлиза торѣтъ, той може да бѣде и твърдѣ различенъ по своитѣ дѣйствія.

За да може земледѣлеца добрѣ да използва торѣтъ, важно е да знае какво става съ него при лѣженіето на купа, въ хлева и на нивата, прѣди да е заоранъ, а това ще знае като прѣдварително знае свойствата на горѣпомянатитѣ му съставни части. Ние казахме, че той се състои отъ:

1. *Пикочъ*. Пикочъта е една отъ главнитѣ съставни части на торѣтъ. Тя е именно онова вещество, което доставя най-важнитѣ хранителни материи за растенията, т. е. която доставя *силата на почвата*. Тя щомъ дойде на въздуха, скоро гние и заради това може да подѣйствува още отъ първата година върху прихода отъ почвата. Че пикочъта скоро гние, това всеки е забѣлжилъ, както и това, че тя издава една остра меризма, която се сжщо тѣй поглѣща отъ коренитѣ на растенията, ако се намира въ почвата. Ако пикочъта лѣжи на въздуха, безъ да се покрие, то въ едно кжсо врѣме тя ще загуби силата си, или, както казватъ, ще извѣтрѣ.

2. *Изверженіята*. Тѣ сж богати сжщо тѣй на хранителни вещества, нъ само че тѣзи хранителни вещества по-слабо се приематъ направо отъ растенията, тѣ трѣбва да стоѣтъ по дълго врѣме въ почвата, кждѣто отъ дѣйст-

вието на разнитѣ природни сили ще се разложатъ. Сравнително съ пикочѣта тѣ съдържатъ по малко сила, нѣ тѣ иматъ и друго значение въ почвата, т. е. тѣ ѿ правятъ по-улыгнѣла и ѿ обогатяватъ на органически вещества, които при легкитѣ почви иматъ голѣмо значение, за да имъ подобрятъ физическитѣ свойства, т. е. да ги направятъ по-задръжливи за водата, хранителнитѣ вещества, по-задръжливи за топлината и пр.

3. *Постелята.* Това е сламата, която се постила вечерно врѣме на животнитѣ. Тя по-само себе си не прѣдставлява нѣкое много богато вещество на хранителни материй, нѣ пакъ има способността да задръжа много вещества въ себе си, като ги попила заедно съ пикочѣта и частъ отъ изверженията. Тя като се разложи въ почвата за по-дълго врѣме, обогатява ѿ на хумусъ, който има доста голѣмо значение въ почвата, особено въ по-легкитѣ почви.

Като знаемъ горнитѣ съставни части на оборския торъ, както и тѣхнитѣ свойства, лесно можемъ да се сътимъ какво трѣбва да се прави съ торѣтъ, за да се прѣдпази отъ загуби. Понеже не е възможно, щото торѣтъ отъ всѣки денъ да може да се извозва на нивата, то необходимо е за запазването му да се направи сгодено помѣщение — торище. Торището трѣбва да бѣде близко до оборѣтъ и по-възможност на сѣнка (най-добрѣ подъ нѣкой орѣхъ). Ако е възможно, отодолу трѣбва да бѣде изградено и циментирано, ако ли не, то добрѣ истъпкано, като му се остави единъ улей и една открита яма, гдѣто ще се събира пикочѣта и водата, които постѣ трѣбва да се изливатъ по торѣтъ. Торѣтъ, който се искава за торището, трѣбва да се нарежда на това постѣднѣното на пластове, които ще се покриватъ съ земя. Ако добитѣка е малко, тогава може да не се исхвърля по нѣколко дена изъ оборъ, като се покрива добрѣ съ слама и когато се набере много, исхвърля се и се реди на пластове. Торѣтъ отъ торището трѣбва да се тѣче отъ врѣме на врѣме, за да се слѣгне добрѣ, та да не може въздуха свободно да прониква въ него, защото той го прави да извѣтрява. Искатъ земледѣлца да събира пикочѣта отъ добитѣка си, то трѣбва да направи и оборитѣ си съ непронетливо душеме и на страна една яма, къмъ която душемето да отива наклонено и да има вадичка. Така събраната пикочъ трѣбва да се излива по торѣтъ, както и онази отъ хората, ако това е възможно, защото тя, отъ една страна самѣ е богата на хранителни вещества, а отъ друга прави торѣтъ влаженъ, за да може да произгние и стане по-сгоденъ за по-бързо дѣйствие въ почвата.

Тора трѣбва да стои на торището поне 5-6 мѣсеца, до като значително се разложи, подиръ което се закарва на нивата. Расхвърлянето му по нивата трѣбва да стане по възможност най-скоро, както и сетнѣ самото му зараване, защото отъ дѣйствието на топлината, въздуха и пр. той се разлага и загубва значителна частъ отъ хранителнитѣ си материи. Колко торъ ще се употрѣби на една нива това, зависи отъ много условия, а именно: 1) състоянието на почвата, 2) силата на тора, 3) периода на торението, 4) климатическитѣ обстоятелства, 5) сѣдлообратния планъ и пр. и пр. Слабото торение може да

изисква на единъ декаръ 2000 kg. торъ, срѣдното — 3000-4000 kg. и силното 5000-6000 kg. Торението трѣбва да се повтаря при по-топлин климатъ и легка почва всѣки 2 год., а при по-студения и по-влажни почви 3—4 год, защото тъкмо до това врѣме може той да се разложи, даси прѣдаде хранителнитѣ материи.

Познаваме конски, говедѣ, овчи, и свински торъ; нѣ отъ тѣзи най-голѣмо употрѣбление има говедѣ, защото той е и най-много распространѣнъ. Тамъ кдѣто има повече видове торъ, то конския употрѣбватъ за по-тѣжкитѣ почви, а говедѣ за по-легкитѣ.

Болести на млѣкото и тѣхното най-практично лѣкувание.

Чудятъ се нашитѣ млѣкари и скотовѣдци, защо не могатъ да си задръжатъ день-два здраво млѣко, защо се разваля толкова скоро, защо не може да се отдѣли маслото му: чудятъ се, чудятъ и въ учудване оставатъ безъ да си обяснятъ причината на тая развала. Тѣ се трудятъ, до колкото могатъ, да си събиратъ по нѣколко литри и да го биѣтъ, за да се ублажатъ, като всѣки хора, нѣ тѣхния трудъ отива почти напраздно, защото сутрешното млѣко до вечерѣта се разваля, и то остава почти безъ употрѣбление, особено прѣзъ лѣтото, когато 5—6 часа сж достатѣчни за развалата му; обаче за причината никой се не погрижва да ѿ потърси и отстрани, нѣ се задоволява съ туй, което е намѣрилъ.

Всичко това ще се продължава до тогава, до когато нашитѣ млѣкари и скотовѣдци се наумятъ и обърнатъ внимание на нѣкои нѣща, относящи се до гледанieto на млѣчнитѣ крави и съхранението на млѣкото.

Колкото за причинитѣ на разваление на млѣкото, тѣ сж доста много и зависѣтъ както отъ стопанина и млѣкаря, тѣй сѣщо отъ храната, отъ паталогическото състояние на животното, отъ разни микроорганизми и пр. И всѣка една отъ тия причини се отразява въ качеството и количеството на млѣкото, за което се правятъ толкова разноси.

Като е така, то накратце ще кажъ за по-важнитѣ болести на млѣкото, които се срѣщатъ най-вече и на които лѣкуването е достѣпно за нашитѣ млѣкари и скотовѣдци.

1. *Кърваво млѣко.* Често пѣти при доенieto се забѣлѣзва да тече кърваво млѣко, било въ малѣкъ размѣръ или въ по-голѣмъ. Нашитѣ скотовѣдци ни най-малко не обърнатъ внимание на тая крѣвъ, или пѣкъ да се попитатъ отъ кдѣ иде тя и коя е причината? Тѣ не се тревожатъ отъ неѣ, нѣ казватъ „туй далѣ Богъ“, и съ туй се утѣшаватъ и не изгубватъ надѣждата си за поправката на млѣкото, макаръ крѣвѣта да се увеличава все по-вече и по-вече.

Такава надѣжда дѣйствително трѣбва всѣкой да има, защото безъ надѣжда нищо не би направилъ человекъ и тя, именно, го крѣпи за всичко, нѣ често пѣти тя бива замѣнена съ нѣкоя злина (както казватъ старитѣ) и тогава да не се окайваме, да не се тѣфкаме, защото е всѣко кѣсно и всѣка мѣрка е безъ полза. Право казва пословицата: „Удри желѣзото, до като е топло, защото като

истине, не може да се утвърди на никакъв, тъкмо тъй, както е и съ нашия случай.

Причините на тази болест са доста много и зависят както от стопанина, така също и от самата крава, която може да има възпаление въ вимето.

Ако на една крава дадемъ сѣно, въ което да се намира трѣвата „острица“ (*Сarex acuta*), то трѣбва да сме сигурни, че млѣкото ѝ ще бѣде кърваво, макаръ и въ малкъ размѣръ; сѣтѣ ако ѝ дадемъ плѣсеневи храни, то пакъ може да повлияе по нѣкога, нѣ ако не е на млѣкото, то на други нѣкои части отъ организма на животното, тъй щото, като една отъ причините, може да се вземе лошата храна.

Друга причина е силния ударъ, отъ когото става разпукване на тканите и капилярите въ вимето, и най послѣ отъ възпалението на вимето, което може да произлиза отъ ударъ, или отъ силното нахлуване на плазмата въ капилярите при началото на отдѣлението на млѣкото. Тѣй или иначе, нѣ щомъ забѣлѣжимъ кърваво млѣко, то отъ начало може да се остави безъ никакво лѣкуване, за день два, и сѣтѣ, като видимъ, че продължава, трѣбва да предприемемъ лѣкуване.

Едничкия лѣкъ, който е достъпенъ за всѣки скотовъдецъ, е да отстрани причината, която е половинъ лѣкуване и сѣтѣ да почне да употребява лѣкарства, ако има нужда, особено ако има възпаление въ вимето, което се характеризира съ отоци и повишение на температура. Щомъ се забѣлѣжатъ такива признаци за възпаление, то лѣкуването е доста просто, а именно налагане вимето съ глина и студени компреси.

2. *Водно млѣко.* То се характеризира по своя възсинавъ цвѣтъ, който се забѣлѣзва най много около стѣните на сѣдѣтъ най-ясно и прѣдставлява, като че ли е размѣсено съ вода.

Причините, както и при кърввото млѣко, са доста много, нѣ като една отъ важните и тукъ е храната, а именно: щомъ тя е много сочна, то и млѣкото ще бѣде водно: всѣкога отъ по сухата храна се получава по малко млѣко, нѣ по гѣсто, отъ колкото отъ много сочната, това го знайтъ и най простите скотовъдци. Като причина за водността на млѣкото се взема и нейното състояние, т. е. дали животното е слабо или е управено (нагоено), понеже на слабите (посталите) дойници млѣкото бива все по рѣдко, отъ колкото на добри нагоените. Други причини са отъ възпаление на вимето и растройство въ пищеварителния апаратъ и др., на които лѣчението е доста просто. Ако има стомашно или червено несмилане, то е достатъчно отъ начало една расходка или да ѝ дадѣтъ нѣкои раздразнителни вещества и всичко е почти свършено; тъй щото трѣбва да излѣкуваме по първо оная болестъ, отъ която зависи водността, па тогава и неж да лѣкуваме.

3. *Прѣсѣчено (прѣбито) млѣко.* Причините за прѣсичане на млѣкото зависятъ както отъ животното, така и отъ стопанина, при всѣко едно негово невнимание, което за кратко време се отразява въ млѣкото. Щомъ една крава се е наела съ кисели храни, като прашини и др., които се намѣрватъ и въ улици на доста голѣми купича то млѣкото повечето пѣти се прѣсича и става почти

бесполезно. Ако млѣкаря отиде и издой кравата, или други нѣкои животни въ нечисти сѣждове, или пѣкъ го държи при висока температура, то трѣбва да бѣде сигуренъ, че то ще се прѣсече за кратко време. Има още много причини за прѣсичане на млѣкото, като отъ стомашно растройство и пр., нѣ тъй като се по рѣдко срѣщатъ и изискватъ по опитни хора за лѣкуване, то не ще се впускамъ както при тази болестъ, така и за другите за такива подобни описания, защото самъ нѣмамъ нуждната вѣщина, — нѣ ще се ограничя върху най главните и най-лесно излѣчими болести. За лѣкуването на тая болѣстъ е достатъчно чистене на сѣждовете, прѣдпазване отъ развалени храни, държение млѣкото въ хладно мѣсто и нищо повече. Както се вижда не се изискватъ никакви масла и др. подобни, нѣ едно прѣдпазване. Тѣй щото въ повечето случаи това лѣкуване може да го направи и най простия човекъ. (слѣдва).

Гдѣ трѣбва да се садятъ овощните дървета?

У насъ съществува единъ много лошъ обичай, гдѣто овощните дървета се садятъ обикновено въ лозята и нивите. Отъ една страна, тукъ ползата отъ земята е двойна, обаче, вредата, която овощните дървета докарватъ на лозята и на посѣвите, е два и три пѣти по голѣма. Особено орѣхите съ пространните и дебели сѣнки, причиняватъ твърди значителни опустошения въ лозята и нивите. Да се садятъ, обаче, само овощни дървета и на много плодородна земя, също не е да се прѣпорѣчва, освѣнъ когато има да се приготви овощна градина, която ще донася по голѣмъ приходъ, отъ колкото лозе или нива на същото мѣсто. Извѣнъ тоя случай, двойна полза ще придобиемъ, ако садиме овощни дървета, а особено тия, които даватъ голѣма сѣнка, по ливади и пасбища.

Тука овощните дървета не само не могатъ да вредятъ, но, наопаки, помагатъ за подобряние на трѣвата; защото тѣ съ сѣнката си удържатъ въ земята нуждната влага, която разпуска по добри хранителните земни вещества и така ги приспособява за храна на растенията. На таквасъ ливада трѣвата стави по-хранителна и въ по-големо количество. Въ пасбищата, обаче, овощните дървета трѣбва да са оградени — поне догдѣ пораснатъ, и добри запазени отъ повреди, които би причинилъ добитѣкътъ. Орѣхи и ябълки са много сгодни за ливади и пасбища.

Овощните дървета могатъ да се садятъ още безъ да причиняватъ повреда, по крайщата на лозя, ниви, а особено край пѣтищата. За покрай шосета трѣбва да се избиратъ едно високи дървета, за да не додѣватъ на колята, друго, таквизъ, на които овощите, откъснати отъ дървото, тутакси не могатъ да се ѣдатъ, за да не ламти всѣкой пѣтникъ да кѣса овощки и, трето, да са или отъ единъ видъ, или видове на веднѣжъ зрѣющи (заради пазението).

Полезни съвети.

1. Вагарците по кожата на говедата и какъ трѣбва да се отстраняватъ?

Прѣзъ лѣтото, когато животните сж на пасището, мухата на този вагарецъ обеспокоява значително говедата, при което снася и свойте яйца по космите. Отъ яйцата се развиватъ ларви (червейчета), които се мушкатъ въ кожата и образуватъ едни гнойни наръстци, които значително се увеличаватъ прѣзъ зимата. Въ мѣсецъ Априль тѣ излизатъ навънъ и се прѣобърщатъ на какавиди, които скоро прѣхвъркватъ като мухи. Тѣзи мухи пакъ наскоро снасятъ съ хиляди яйца и т. н.

Врѣдата отъ тѣхъ се състои въ това, че животните се обеспокояватъ значително при проникването на ларвите подъ кожата и че наръстците указватъ лошо влияние върху продукцията на животните, като напр. намаляване на млѣчността и пр. Освѣнъ това продадените кожи иматъ по-малка цѣна, щомъ сж надупчени.

Срѣдство за отстранението имъ е: рано напролѣтъ трѣбва стопанина да прѣгледа свойте животни и гдѣто намѣри наръстци, да ги изстиска и убие ларвите.

1. Може ли да се замѣсти овеса съ царевича при храненіето на конѣтъ?

Въ нѣкои мѣстности, кждѣто царевичата успѣва много добръ, а понѣкога цѣнитъ на пазаря за неж сж доста слаби, би се появилъ въпроса, дали би могла послѣдната да се дава, като храна на конѣтъ. Отъ опитъ въ практиката е намѣрено, че едно подобно замѣстваніе може да стане и то при него да се смѣта, че 5 ч. царевича сж равняватъ на 6 ч. овесъ. Царевичата, при даванетоъ ѝ за храна, трѣбва винаги да бѣде смляна, ако искаме по-добръ да бѣде използвача; това се прѣпорѣчва сжщо и по отношение на овеса. Ако не е възможно меленіето на царевичата или простото ѝ смачкване, тогава прѣпорѣчва се смѣчаваніето ѝ въ солена вода и то отъ 24 часа по-рано. Прѣминаванетоъ отъ овесното къмъ царевичното храненіе не трѣбва да става изъ единъ пѣтъ, а постепенно и то като се намалява количеството на овеса, а се увеличава количеството на царевичата. Периода на прѣминаванетоъ трѣбва да трае най-малко 4 седмици. Храненіето съ царевича трѣбва да става твърдѣ прѣдпазливо, защото то може да бѣде причина на извѣнмѣрно испотпяване, слаба охота къмъ ходеніе и даже силни колики.

РАЗНИ

1. Най-големия землевладѣлецъ въ Бохемия е Князь Адолфъ Шварценбергъ, войвода Крумловскій, той плаща годишно 207,574 фиоринта (около половинъ милионъ лева) поземленно даждие; има 22 замка, 171 стопанства, 22 бичкидж. и т.н. Само въ Бохемия стопанствата му заематъ около 30 квадратни мили. Слѣдъ него иде Князь Лайхенщайнъ, той плаща годишно 103,724 фиоринта (около 1/4 милиона лева) поземленъ данѣкъ, има 46 замка и т. н. Само въ Чехия, Моравия и Силезия стопанствата му заематъ около 22 кв. мили, освѣнъ това, той има имения въ Долна Австрия, Щирия и Унгария. На трето мѣсто слѣдва Австрийския Императоръ. Неговите частни имения, съ исключения на стопанствата Rohregg и Tutenbronn (въ Долна Австрия), намиратъ се исклучително въ Бохемия и Моравия. Пространството имъ възлиза на 34,771 хектара. Като едѣръ землевладѣлецъ, Австрийския Императоръ плаща годишно 94,230 фиоринта поземленъ данѣкъ.

2. Извозна премия за пшеница. Унгарците въ послѣдно врѣме мислятъ да прокаратъ, щото за напѣдъ да се плаща отъ държавното съкровище экспортна премия за извезената пшеница, така както се плаща до сега за захарта. Този проектъ има вече свойте неприятели, нѣ прѣдполага се, че ще бѣде осъщественъ.

3. Грижата на Персийския Шахъ за отглежданіето на овцетѣ въ Персія. Както е извѣстно, кожите, извѣстни подъ името „Персианъ и Астраханъ“, произхождатъ отъ агнетата на Персийските овце. Въ послѣдно врѣме цѣната на тѣзи кожи се е значително дигнала, понеже Персийския Шахъ забранилъ

извозването на послѣдните — до тогава, до като числото на отгледаемите овце не се увеличи.

4. За забѣлѣзване е, че Австрийския Императоръ и Кралъ въ тронната си рѣчь, произнесена на 29 м. м. по случай откриваніето на камарата, вспомнилъ си съ пламени думи за Австрийския земледѣлецъ. Мѣжду другото, казалъ „че кризата, въ която се намира земледѣлческото производство, заслужава най-големо внимание. Земледѣлието, е най-силниятъ изворъ на държавната сила и държавното благосъстояние“ и обѣщалъ, че неговото правителство ще се погрижи да земе достатъчни мѣрки, за да запази земледѣлието отъ грозящите опасности.

5. Овощните дървета въ Бохемия възлизатъ на 20 милиона. Годишно се смѣта отъ едно дърво 1 фиоринтъ приходъ (въ Германия 1.80 fl.).

Държавно Винарско-Земледѣлческо Училище въ гр. Плѣвень.

ОБЯВЛЕНИЕ № 270.

Съгласно рѣшеніето, взето отъ лозарскій комитетъ въ гр. Плѣвень, Дирекцията на Държавното Винарско-Земледѣлческо Училище взема грижата за откриваніе на практически лозарски курсъ, който ще има за цѣлъ да запознае заинтересованите лозари съ живота на филосерата — бича на Европейскитъ лозя и начини за прѣдпазването на лозята отъ неж, ще ги упъти къмъ отглежданіето на американскитъ лози, тѣхното присаждане съ мѣстни сортове, а тѣй сжщо съ рѣзанието, цѣреніето имъ и пр.

Курсътъ ще трае 5 дни и ще се открие на 29 т. м. На курсътъ ще се приематъ само работници — лозари изъ общини, на които лозята сж пострадали отъ филосерата. На участвуващите ще се заплаща по една умѣрена лѣдница за дневните разноски.

Слѣдъ свършването на курсътъ ще има практически испитъ и тѣзи, които го издържатъ съ успѣхъ, ще добиѣтъ свидетелство за показаната способностъ.

Желающитъ да взематъ участие въ курсътъ, ще трѣбва да заявятъ въ Дирекцията на Винарско-Земледѣлческото Училище най-късно до 28-й Априль.

Като се явява горното на всички заинтересовани работници — лозари, поканватъ се да жертвуватъ малко отъ врѣмето си и да присѣтствуватъ на курсътъ, въ който ще могатъ съ врѣме да се подготвятъ за борба противъ уничтожителя на лозята нѣ. г. Плѣвень, 8-й Априль 1897 г. Директоръ: Хр. С. Георгиевъ.

Метеорологически бюлетинъ.

За гр. Плѣвень.

Отъ 30-й Мартъ до 14-й Априль 1897 г. (по старъ стилъ)

Число	Температура на въздуха по Ц.			Посока и скоростъ на вѣтра, метри въ секунда.			Валежъ въ м. м.	Разни явления.
	срѣдна дневна	максимална	минимална	7 ч. с.	2 ч. в.	9 ч. в.	7 ч. с.	
30	9.9	12.7	7.4	ЗЮЗ	7	ЗЮЗ	5	Дъждъ.
31	9.9	14.5	8.9	З	6	ЗСЗ	4	Дъждъ, гр. (вѣрна).
1	10.0	18.9	4.1	ЮЮИ	2	ЗСЗ	2	Роса
2	12.0	21.8	4.8	тихо	ССЗ	1	ЮЮЗ	и слаба слана
3	12.2	18.8	7.5	тихо	ССИ	2	тихо	дъждъ (напѣ).
4	11.9	18.3	6.6	тихо	И	7	И	и слаба
5	12.7	19.6	5.2	тихо	И	2	И	Роса.
6	13.0	20.2	7.0	ЮЮИ	1	ИСИ	3	Роса.
7	11.4	20.7	5.5	ЮЮИ	2	СЗ	7	Дъждъ, сил. вѣтръ
8	11.8	17.1	6.5	З	4	ЗЮЗ	2	тихо
9	13.2	20.7	10.5	Ю	4	тихо	СЗ	Дъждъ.
10	12.3	17.4	9.4	З	3	ЗСЗ	16	Силенъ вѣтръ.
11	15.8	23.2	5.9	тихо	ЗЮЗ	3	тихо	Роса.
12	20.6	27.2	9.9	тихо	ИЮИ	4	Ю	и
13	16.2	23.6	9.4	тихо	ССЗ	4	тихо	Дъждъ (бура).
14	11.8	14.9	9.4	И	8	ИСИ	3	Дъждъ.

Съобщава: В. П. Вълчевъ.

Износът на вината изъ гр. Плевенъ.

Слѣдъ откриванieto границитѣ на Сърбия за нашитѣ вина, забѣлѣзва се едно много голѣмо движение между търговцитѣ за вина въ градъ Плевенъ.

Щомъ се сключи договора съ поменатата наша свѣдка, още не бѣхъ станѣли празненствата за откриванieto, забѣлѣзахъ се въ града ни разни агенти на голѣми търговци изъ градоветѣ: София, Вратца, Никополъ и пр.. Купеното вино до сега достигна цѣната 2·10 лева, като почваше отъ 1·50 лева.

Минѣло годишнитѣ вина сѣ доста добри, трайни и могатъ да прѣтърпятъ транспортъ на кола до София, даже прѣзъ м. м. Май и Юний.

Това като се имали прѣдъ видъ нѣкои отъ Софийскитѣ винари сѣ дошли въ града ни по настоящемъ за вдигане вино. Отъ вчера тѣ вече копуватъ и испращатъ вина за София.

Цѣната, която даватъ и мислятъ да даждъ за по-добритѣ вина, е до 2·5 лева — 10·13 гр. за ведрото. Желателно е нашитѣ винари, които иматъ малки удобства въ избитѣ си да внимаватъ добръ за запазването на вината въ здраво състояние, защото повечето поднесени вина се показватъ не до тамъ запазени; а въ такъвъ случай транспорта ще бѣде труденъ.

На Г. Г. копувачитѣ ще кажемъ да не се скѣпватъ много и да не се съмняватъ за вината, тъй като вино въ Май мѣсець все посчува малко вкуса си, макаръ даже да бѣде бистро.

НЕКРОЛОГЪ

Членкитѣ отъ Плевенското Женско Дружество „Развитие“ сѣ дълбока скръбъ извѣстятъ, че другарката имъ,

Г-ца **Райна Т. Цциркова** на 16-й т. м., слѣдъ 3 недѣлно боледуване, немилостивата смъртъ ѝ прие въ обятията си въ най-цвѣтущата 20 годишна възраст. Госпожицата, като една дѣятелна членка, ще остане вѣчно въ паметта ни.

Миръ на прахътъ ѝ!

25-й Априлий 1897 година.

Отъ членкитѣ на дружеството.

ВЪЛГАРСКО

Търговско Износно-вносно Дружество

г. Плевенъ, 3 Априлий 1897 год.

„ИСТОКЪ“

№ 6

Почитаемый Господине,

Отдавна съзнатата въ живота истина, че сгруппиранieto на отдѣлнитѣ интелектуални сили въ едно, за общото и частич-

но-взаимно подпомаганie, е най—рационалното начало за постиганieto общото и единично благосъстояние. За потвърждение на това имаме достатъчно примѣри въ живота, единственото най-важния отъ които ни открива, че тамъ, кждѣ корпоративно се дѣйствува, е запазена всѣка отдѣлна единица, а общото цѣлти и напредва. Ржководени отъ това начало въ живота, благотворното влияние на което сме почувствували, и приложено то отъ по-напредналитѣ народи къмъ стрѣмление то за материалното обогатяване, ни прѣдизвика къмъ сгруппиранieto на отдѣлнитѣ сили и материални сръдства въ града за общо дѣйствование. Освѣнъ това, новото направление, което се дава на нашата търговия, широкия кръгъ за дѣйствие, който се открива съ новостроящата се желѣзнопътна линия, търговскитѣ договори съ чуждитѣ държави, относителното ни богатство за самостоятелно дѣйствование при силната конкуренция и значителни капиталы, настоятелно изисквахъ сгруппиранieto ни.

И така, ний и мнозина отъ градътъ ни добри търговци и състоятелни граждани, като имаме прѣдъ видъ изложеното и че съ откриванieto на нашитѣ пѣтни съобщения, за нашитѣ естествени богатства и сурови произведения се откриватъ европейскитѣ тържища, че прѣди евр. капиталисти да сѣ посѣтили и нашата страна, ний да се приготвимъ да го посръщнемъ сгруппирани, — събрахме се и устрохме едно тър. дружество, съ основенъ капиталъ отъ 500,000 л. зл. съ нѣлъ да търгуваме съ всѣчки мѣстни произведения и материали, които се произвеждатъ въ страната ни, и се консомиратъ и търсѣтъ вънъ отъ прѣдѣлитѣ на княжеството, а така сѣщо да доставиме отъ вънъ потребнитѣ за въ живота и поминѣка ни артикули.

Като се намираме въ една отъ най-плодороднитѣ ни долини, кждѣто нашето земледѣлие, винарство и скотовѣдство сѣ въ цвѣтуще състояние сравнително др. окръжия въ държавата, близо до водния пѣтъ — Дунава, прѣзъ който за сега ще се изнасятъ и внасятъ стокитѣ; съединени чрѣзъ централната линия съ главнитѣ ни морски и дунавски пристанища, ний напълно расчитаме, че нашето прѣдприятие ще се увѣнчае съ успѣхъ.

За да може да се разшири района, въ който ще оперира дружеството, а най-вече, за да могатъ да взематъ участие въ него повечето граждани, управ. съвѣтъ въ заседание си на 2 т. м. рѣши да се открие подписка и въ Вашия градъ, а за лице, което да вземе грижата за записването на акциитѣ и пребиранieto стойността имъ удобри Васъ.

Макаръ, че той расчита на Вашата поддръжка и е увѣренъ, че Вий не ще му откажете услугитѣ си, но като има прѣдъ видъ, че частнитѣ Ви работи, може би, не ще Ви допустѣтъ да отдѣлите частъ отъ свободното си врѣме за въ полза на дружеството, рѣши да Ви замолимъ. П. Г-не, да имате добрината и да ни съобщите, съгласни ли сте да вземете записването на акциитѣ въ Вашия градъ и съ каква коммиссионна. Въ противенъ случай, съобщете ни, на кого можемъ да довърнимъ записването.

Като Ви поздравяваме, оставаме съ приличното си къмъ Васъ почитание:

Вр. Директоръ:

Из. Юрдановъ

Прѣдсѣдатель:

Ев. Славовски

О Б Я В Л Е Н И Е

№ 478

Велѣдствие прѣдписанието на Министерството на Търговията и Земледѣието отъ 21-й мѣсѣцъ Мартъ н. г. подъ № 1899, Постоянната Комиссия има честь да обяви на населението отъ Плѣвненското Окрѣжие, че на 18-й идущий Май до 20-й сѣщій, включително, въ г. Плѣвнѣ, ще се открие конкурсъ по земледѣието и скотовѣдството, въ който ще взематъ участие всички желающаи земледѣлци и скотовѣдци отъ Плѣвненскій Окрѣжъ.

Прѣдвидени сѣ парични награди за: конѣе, едѣръ рогатъ добитѣкъ, овце, свине, домашни птици, пчели, земледѣлчески орѣдия и машини, люцерна, конопъ, картофи, рапица, и за кония, разѣдритѣ на които сѣ опрѣдѣлени спорѣдъ тѣкъ изложеното извѣщение отъ общата программа за конкурсѣтъ, издадена отъ сѣщото Ми-ство.

Цѣлата сума на конкурса е 4500 лева, отъ които 3000 лева сѣ прѣдвидени отъ окрѣжний сѣвъѣтъ и 1500 лева отпущени отъ почит. Министерство на Търговията и Земледѣието. Отъ тая сума за награди сѣ прѣдвидени 4300 л., а останалитѣ 200 л. сѣ опрѣдѣлени да послужатъ за разѣски по устройството на самий конкурсъ.

При това комиссията като расчита, че населението е вече сѣзнало грамадната полза, която му се принася отъ произвежданитѣ ежегодно отъ двѣ години насамъ конкурси, по отношение подобрението на коневѣдството, скотовѣдството и земледѣието, тия главни источники за народний ни поминѣкъ, сѣбе да се надѣва, че то и тоя пѣтъ ще развие своята енергия и вземе у врѣме нуждитѣ мѣрки, за да може да приготви добрѣ прѣдметитѣ си, които ще има да излага въ конкурса.

За участвуване въ конкурса, Г. г. изложителитѣ ще подаватъ прѣдварително до надлежитѣ общини декларации, въ които ще бждѣтъ вписани излагаемитѣ сѣ прѣдмети, по реда указанъ въ чл. 9 отъ общата программа.

Записванието на изложителитѣ, които ще взематъ участие въ конкурса, ще почне отъ днесъ и ще се свърши 15 дена прѣди дена за откриване на конкурса, та да може да се даде възможность на надлежитѣ длѣжностни лица и учрѣждения да испѣлнятъ това, що имъ се диктува отъ чл. чл. 9, 10 и 11 отъ сѣщата программа.

Конкурсъ ще трае три дена. Рѣдѣтъ за излагане на прѣдметитѣ е слѣдующий: 1-й день за конѣе; 11-й день за рогатъ и едѣръ добитѣкъ, овце, кочове, кози, свине, домашни птици (кокошки, мисирки, гѣски и патици); 11-й день, земледѣлчески произведения и земледѣлчески орѣдия и машини; надпрѣдѣсване (кония) съ конѣе, за която ще се издаде особена программа въ дена на самий конкурсъ отъ распорѣдителната комиссия.

За по-подробно запознаване на изложителитѣ съ условията които се изискватъ отъ тѣхъ, за участвуване на конкурса за всѣки видъ прѣдмети по отдѣлно, Пост. Комиссия счѣте за нужно да помѣсти нѣкои извѣщения отъ общата программа на конкурсѣтъ въ България както слѣдва:

„В. УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТВУВАНИЯ.

I. КОНЪЕ.

Жребци, кобили, съ или безъ кончета, и млади конѣе отъ една навършена година до три години.

Чл. 16. Въ конкурсѣтъ се допускатъ само частни жребци отъ 4—12 години и при това удобени за пуцане на кобили отъ прѣдлѣвателнитѣ комиссии, прѣвъ мѣсѣцѣтъ години, или, ако не сѣ били прѣдлѣвани по-напрѣдъ тѣ трѣбва да притежаватъ складъ на добри расплодници. Допускатъ се кобили отъ 4—16 години и отговаряющаи за майки както млади кончета и кобили отъ една навършена година до три години.

ЗАБЪЛѢЖКА. Скопенитѣ конѣе не се допускатъ въ конкурсѣтъ, а малкитѣ кончета до една година отиватъ съ майкитѣ си. Жребцитѣ (частни) трѣбва да сѣ на ръстѣ (височина най-малко 1 метръ 38 сантиметра, а кобилитѣ да сѣ на ръстѣ най-малко 1 метръ и 35 сантиметра).

Чл. 17. Кобилитѣ трѣбва освѣнъ да иматъ добро тѣлосложение, нѣ и да водятъ по единъ приплодъ здобитъ отъ единъ държавенъ, окрѣженъ или частенъ удобенъ жребецъ; или же притежателитѣ имъ да докажатъ съ свидѣтелство, че кобилитѣ имъ сѣ били пуцнати прѣди конкурса на единъ държавенъ или окрѣженъ жребецъ, или да прѣдставятъ удостовѣрение отъ общ. управление, че кобилата е била пуцната на частенъ удобенъ жребецъ. Частнитѣ обаче кобили, които не притежаватъ горѣпоменатитѣ условия, нѣ при все това сѣ съ добро тѣлосложение и иматъ изискуемий се ръстѣ (височина), се допускатъ въ конкурсѣтъ.

Кобилитѣ, както жребцитѣ и младитѣ конѣе, трѣбва да нѣматъ никакви наследственни недостатѣци и да бждѣтъ дѣйствително способни за подобрението на конската порода въ окрѣжтѣ, както и да принадлежатъ най-малко отъ 6 мѣсеца насамъ, до отварянито на конкурса, на единъ и сѣщи притежателъ въ окр. гдѣто става конкурсъ.

Чл. 18. Младитѣ кончета отъ 1 до 3 години, трѣбва да произхождатъ отъ държавни, окрѣжни или частни удобени жребци и притежателитѣ имъ трѣбва да носѣтъ свидѣтелства за произхождението имъ, издадени тѣмъ отъ управлението на надлежитѣ държавни или окрѣжни складове за жребци.

Чл. 19. Жребци, кобили и млади кончета, които сѣ получили първа награда мѣсѣцѣтъ година, тая година не могатъ да получатъ награда отъ сѣщата категория.

II. Едѣръ рогатъ добитѣкъ.

Чл. 20. Наградитѣ се даватъ само на: а) бикове; говежди, биволски (частни) на възраст отъ 3—6 години; б) на юнци и телци отъ 1—3 години; в) на крави съ телци до 1 година или безъ телци, нѣ въ единия и въ другия случай, имѣющи качества на добри и млѣчни майки, на биволицы съ малачета или малакини до една година или безъ такива отъ сѣщото качество, както и кравитѣ.

III. О в ц е.

Чл. 21. Награди за овце се даватъ на такива стопани, които отгѣдватъ такива най-добрѣ и иматъ най-хубава вълна.

IV. С в и н ъ е.

Чл. 22. Награди се даватъ на: перези, свинки (майки) отъ Английска, Сръбска (клепоуша) раса, или на мелези, които сѣ произлезли отъ горѣпоменатитѣ раси, крѣстосвани съ мѣстни свинѣе.

Чл. 23. Стопанитѣ на животнитѣ, означени въ групи I, II, III и IV, за да могатъ да получатъ награда трѣбва да ги иматъ като свои прѣтѣжания най-малко 6 мѣсеца.

V. Домашни птици.

Чл. 24. Награди за домашни птици се даватъ на тия стопани, които излагатъ най-малко по една фамилия отъ видѣтъ, който развѣждатъ, и иматъ удостовѣрение, че притежаватъ най-малко 50 глави отъ свой тамазѣтъ.

Чл. 25. Първитѣ награди ще се даватъ прѣдпочитано за животни, докарани на конкурса въ цѣла група-фамилия и на скотовѣдци, които сѣ вече извѣстни, че притежаватъ племененъ добитѣкъ и сѣ направили извѣстни подобрения въ стопанствата си. Награди за яловъ добитѣкъ не се даватъ.

VI. Земледѣлчески произведения.

Чл. 26. Растенията: леща, фасулъ, сусанъ, рапица, ленъ, конопъ, памукъ, картофи, крѣмно цѣкло, люцерна, еснарѣтъ, ячмици за пиво и пр. за да могатъ да получатъ награди, трѣбва да бждѣтъ засѣяни на пространство най-малко два декара.

Чл. 27. Награди за пчели се даватъ на стопани, които притежаватъ най-малко 5 кошѣра.

Чл. 28. Пробитѣ за излагане горѣпоменатитѣ прѣдмети (земледѣлчески произведения), ще се взематъ отъ общото имъ количество, въ присѣтствието на общин. кметъ или опжнѣомощеното отъ него лице.

Чл. 29. На опрѣдѣленото мѣсто на декларацията, общ. кметъ забѣлѣжава и завѣршава съ подписа и печата си, колко произвежда годишно стопанина отъ излагаемото произведение.

Чл. 30. Сѣмена отъ: леща, фасулъ, сусанъ, рапица, ленъ, люцерна, еснарѣтъ и пр. ще се испращатъ въ торбички до единъ килогражъ. Отгорѣ върху всѣка торбичка трѣбва да бжде окачена картичка съ подписъ: името на стопанина, родното му село, околията и видѣтъ на растението.

Чл. 31. Картофитѣ ще се испращатъ въ сандѣчета или кошници, така сѣщо съ надписъ и въ количество до 8 килограма.

Чл. 33. Сѣно люцерна и еснарѣтъ ще се испраща въ сандѣчета.

Чл. 36. Испращанито и поврѣщанито на конкурсѣтъ всичкитѣ домашни животни и землед. произведения, става за сѣтка на изложителитѣ и съ тѣхнитѣ грижи.

Наградитѣ, които ще се дадатъ въ врѣме на конкурса на отличившитѣ сѣ изложители, се распрѣдѣлятъ както слѣдва:

За конѣе. 1 Награда отъ лева 300 = 300 лева 2 " " " 100 " 200 " 2 " " " 50 " 100 " 40 " " " 20 " 800 " За едѣръ рогатъ добитѣкъ (бици крави и пр.) 1 Награда отъ лева 200 = 200 лева 2 " " " 100 " 200 " 4 " " " 50 " 200 " 16 " " " 25 " 400 " За овце. 1 Награда отъ лева 50 = 50 лева 2 " " " 30 " 60 "	2 " " " 25 " 50 " 2 " " " 20 " 40 " За свине. 1 Награда отъ лева 100 = 100 лева 2 " " " 50 " 100 " 4 " " " 25 " 100 " За домашни птици. 1 Награда отъ лева 30 = 30 лева 2 " " " 20 " 40 " 2 " " " 15 " 30 " За пчели. 1 Награда отъ лева 30 = 30 лева 2 " " " 20 " 40 " 2 " " " 15 " 30 "	За земледѣлчески орѣдия и машини. 1 Награда отъ лева 100 = 100 лева 2 " " " 50 " 100 " 4 " " " 25 " 100 " За люцерна. 2 Награди по лева 50 = 100 лева 4 " " " 25 " 100 " За конопъ. 1 Награда отъ лева 50 = 50 лева 2 " " " 25 " 50 " 5 " " " 10 " 50 "	За картофи. 1 Награда отъ лева 50 = 50 лева 2 " " " 30 " 60 " 2 " " " 25 " 50 " 2 " " " 20 " 40 " За рапица. 1 Награда отъ лева 50 = 50 лева 2 " " " 30 " 60 " 2 " " " 25 " 50 " 2 " " " 20 " 40 " Забѣлѣжка. За разѣски по устройството на конкурса 200 лева. За кония (надпрѣдѣсване) 150 л.

Горѣизложеното като обявява II. Комиссия, поканва Г. г. общинскитѣ кметове на ония общини, които още не сѣ си набавили общински жребци и бикове, да присѣтствуватъ на конкурса, гдѣто най-лесно ще могатъ да си набавятъ такива расплодници отъ тия, които ще има да се докаратъ, за излагане въ денѣтъ на конкурса.

Плѣвнѣ, 5-й Априль 1897 год.

Прѣдсѣдатель: ПЕТРЪ МЕЦОВЪ.

Чл.-Секретаръ: ЦОНЮ ЦОНЕВЪ.

ТАБЛИЦА

За пространствата и приходите отъ посѣвитъ прѣзъ 1896 год. при Обр. Чифликъ край гр. Руссе.

№ по редъ	№ или име на нивата	ДАТА на посѣвянето		Пространство	Употрѣбено сѣме				Обработвано на :	Пожнято или прибрано	Веригационно време	Название на прихода	Количество на прихода	Приходъ на 1 ha.	
		мѣсець	день		Всичко		За 1 ha								
					ha	a	hl	lt							hl
1	V	Септемв.		18	50					21 Юний		пшеница	475 g	25.6 g	
2	II			31	50					1 Юний		пшеница	534 g	16.96 g	
3	VIII			7						14-31 Юний		ржжъ	152 g	21.70 g	
4	VII			14								езим. ечмикъ	306 g	21.8 g	
5	"	Мартъ	28	8	50	200 kg.		215 kg	овѣсъ люцерна	12 Юний	76	овѣсоно сѣно	232.25 g	27.22 g	
6	VI	Мартъ	7-9	18	30	45	80	2	50		28 Юний	111	овѣсъ	139.5 g	7.5 g
7	IX	"	11-13	20	52	47	15	2	29	отъ 27/IV—6/V	24 "	101	мѣстенъ ечмикъ	474.6 g	23.1 g
8	"	"	18	3	48	8		2	30	плѣвени	27 "	101	канадски "	76.75 g	21.7 g
9	"	"	14	1	—		85		85	на 4/V плѣвена	26 "	104	леща	5 he	5 he
10	"	"	20	4	50	16		3	55		2 Юний	104	овѣсъ	59.4 g	13.2 g
11	2 и 3	"	20	2	—	5		2	50		25 Юний	97	шавалие ечмикъ	30.5 g	15.25 g
12	при зел. градина.	"	21	2	—	5		2	50	на 7/V плѣвень	27 "	98	"	38.5 g	19.25 g
13	"Дона"	"	21	2	02	8		3	60	" 9/V "	2 Юний	103	овѣсъ	29.7 g	
14	IV	Априль	3-6	6	50	18		2	77		14 Юний	62	фиево сѣно	122.05 g	34.87 g
15	"	"	9-12	6	50	4	24		63.7	15.24/V окопаванъ	2 Юний	87	зрѣлъ смѣсъ	40 he зърно и 6000 kg слама	13.33 he
16	"	"	26	14	50	4	60		31.7		9 Юний	90	бобъ	17 g	2.61 g
17	&	Априль	6	1	—		17.4 kg.	17.4 kg		17/V и 11/VII копано	7 "	77	мохар. сѣно	270 g	18.62 g
18	III	"	11-15	12	50	5	50		25.6	14 и 15/V бърнована, раздѣдена	15 Октомвр.	192	цвѣкло	220 g	220 g
19	"Турска нива"	"	16	1	—	685 kg.		685		и загърнена 8 VI—12 VI — копани 17/V 24/V и 4/VII.	4 Септемвр.	142	царевица	504.8 g	23.5 g
20	"Теке"	"	24	—	80	2 kg.		kg.				171	картофи	9 g	9 g
21	"	"	8	—	70	1	95	2	80			133	тикви	35 g	42 g
22	IX	Май	4	5	50	1	14		21		12 Юний	63	фиево сѣно	30 g	42.85 g
23	I	"	15	1	—	4	08	4	08		30 Юний	87	мохаръ	12 g зърно	2.19 g
24	"	"									17 "	63	зелен. ц. резница	100 g сѣно	18 g
25	"	"												87 g	87 g

РАВНОСМѢТКА

За приходите и расходите на Плѣвенското Женско Дружество „РАЗВИТИЕ“.

Къмъ 20-ий Априлий 1897 година, гр. Плѣвень.

№ по редъ	Наименование на прихода	сумма		№ по редъ	Наименование на расхода	сумма	
		лева	ст.			лева	ст.
1	Капиталъ внесенъ въ Плѣв. Земледѣлческа касса съ свидѣтелства № 028 отъ Януарий 1896 год. и № 040 отъ Априлий 1896 год.	2860	—	1	Раздадени помощи на бѣдни ученици.	115	—
2	Отъ членски вносове	283	65	2	Заплатено на слугата	42	—
3	Отъ продажба на дружествен. уставы	4	20	3	Израсходвани за разни дружественни потребности	69	30
4	Отъ винени волни помощи	216	—	4	Внесени въ Земледѣл. Касса съ свидѣтелство № № 028, 040 и 067	3360	—
5	Получена лихва отъ капитала (2860 л.) сдана въ Плѣв. Земледѣл. касса	228	80	5	Готови пари на лице	5	85
	Всичко:	3592	65			3592	65
		3592	65				

Председателка: Цв. Бояджиева.

Кассиерка: Ел. В. Сжлова.